

Ježiš Kristus – náš Spasiteľ

I. Náčrt

Krátka osnova:

1. Osoba Ježiša Krista – Mat 16,13-17

Kto bol Ježiš – Luk 2,40.52; Ján 1,1-18; 8,58

2. Dielo Ježiša Krista – Ján 14,6.9; 17,3

Čo Ježiš urobil? – 2 Kor 5,19; Mat 1,21; Mar 10,45; Rim 3,25; 4,25

Stredobodom kresťanského náboženstva je Ježiš Kristus. To znamená, že na prvom mieste nie je prijatie nejakého kréda či určitého počtu jasne definovaných vieroučných bodov. Vo svojej podstate kresťanstvo znamená mať pozitívny vzťah k osobe Ježiša Krista. Byť kresťanom značí povedať „áno“ Kristovi. Toto „áno“ je jednoznačné, totálne a bezvýhradné, pretože v Kristovi nám aj Boh hovorí svoje jednoznačné a nepodmienené „áno“.

Keď bol Kristus na tejto zemi, položil svojim učeníkom zaujímavú otázku: Za koho ma ľudia pokladajú? Čo hovoria ľudia o mne, kto som? (Mat 16,13-17) Základnou otázkou teda nie je: Čo ľudia hovoria o mojom učení? Aký majú vzťah k tomu, čo hovorím? Iste, ako v iných náboženstvách, aj v kresťanstve je prvok učenia veľmi dôležitý. Ale to najdôležitejšie v kresťanstve je nájsť správny postoj k osobe Ježiša Krista. V podstate možno teda povedať: kresťanstvo = Kristus. Význam Kristovho učenia vychádza z toho, kto je Ježiš. Vždy, keď ľudia majú problémy s prežívaním biblického učenia, je to preto, lebo nedoceňujú, alebo nesprávne chápú význam osoby Ježiša Krista.

Pozrime sa teda, kto bol Ježiš Kristus. V danom texte Kristus ukazuje, že ak naše poznanie má byť správne, potom sa musí zakladať na Božom zjavení, a nielen na našom uvažovaní, či predstavách. (Mat 16,17)

Napoleon Bonaparte raz povedal: „Ľudí poznám dobre. Musím však povedať, že Ježiš Kristus nebol obyčajným človekom. Nie je možné porovnávať Ježiša s ostatnými ľuďmi na svete. Alexander Veľký, Cezar, Karol Veľký a ja sme založili veľké ríše. Ale na čom boli založené naše výsledky a schopnosti? Na sile. Ježiš Kristus založil svoje kráľovstvo na láske a aj v tejto chvíli by preňho zomreli milióny ľudí.“

1. Osoba Ježiša Krista – Mat 16,13-17

Prví kresťania verili, že v Ježišovi Kristovi prišiel na našu zem sám Boh. (Ján 1,1-3.14.18) To vysvetľuje, ako je možné, že všetko, čo tento Žid z prvého storočia povedal, videli a hodnotili z tejto perspektívy. Pre neho boli ochotní vzdať sa všetkého, dokonca aj položiť svoj život.

Kto bol Ježiš – Luk 2,40.52; Ján 1,1-18; 8,58

Kto bol Ježiš Kristus? Predovšetkým a jednoznačne to bol človek. Jeho najbližší učenci nikdy nepochybovali o ľudskej prirodzenosti tohto muža z Nazareta. Rástol a silnel (Luk 2,40), vyspieval telesne aj duševne (v. 52). V utrpení sa naučil poslušnosti (Žid 5,8), bol hladný (Mat 4,2), smädný (Ján 19,28), unavený a potreboval spánok (Ján 4,6; Mat 8,24). Ako človek žil v úplnej závislosti od Boha (Ján 6,38), bol pokúšaný (Žid 4,15; por. Jak 1,13) a prostredníctvom modlitby potreboval udržať spojenie s Bohom. (Mar 1,35; Luk 11,1)

Ježiš však nebol len dokonalým človekom, ale aj skutočným Bohom. Thomas Schutz o tom poznamenal: „Nikto z uznávaných náboženských vodcov – ani Mojžiš, Pavel, Budha, Mohamed, Konfucius atď. netvrdil, že je Bohom, okrem Ježiša Krista. Kristus je jediným náboženským vodcom, ktorý si nárokoval, že je Boh, a zároveň jediný, kto značnú časť sveta presvedčil, že Bohom naozaj je.“

Existoval už pred svojím narodením v Betleheme. (Mich 5,2; Iz 9,6; Ján 8,58; 2 Kor 8,9) Apoštolovia o ňom tvrdia, že je stvoriteľom všetkého. (Ján 1,3; Kol 1,16.17) Má právo odpúšťať hriechy (Mar 2,10.27), v ňom, tak isto ako v Bohu, máme odpustenie (Kol 2,13; 3,13), je rovný Otcovi. (Mat 28,19; 1 Kor 1,3; 2 Kor 13,13; Zj 20,6; 22,3; por. Ján 10,30) Od svojich poslucháčov vyžadoval, aby v neho verili (Ján 6,40; 14,1-3) a ctili ho tak, ako ctia aj Otca. (Ján 5,23)

Kristovo seba pochopenie jasne vidíme z jeho výrokov „Ja som...“ – chlieb života (Ján 6,35), svetlo sveta (Ján 8,12), vzkriesenie a život (Ján 11,25), cesta, pravda i život (Ján 14,6). Ťažko by bolo vyjadriť veci jasnejšie a obecnjšie. Vidíme tu súvis medzi Ježišovými výrokmi a veľkým „JA SOM“, čo bolo meno Jahveho v Starej zmluve. (2 Moj 3,13.14) Keď Kristus povedal: „Skôr, ako bol Abrahám, ja som!“ vyslovil to tak jasne, že jeho poslucháči vzali

kamene, aby ho ukameňovali. Veľmi dobre pochopili, čo tým vyjadril. (Ján 8,58.59)

To, čo sa v Starej zmluve pripisuje Jahvem, sa v Novej zmluve vzťahuje na Ježiša. Pozri napríklad Rim 10,13 a Joel 2,32; Fil 2,10 a Iz 45,23; Mat 3,3 a Iz 40,3; 1 Kor 1,30 a Jer 23,9 a iné. Záver je jasný: V Ježišovi prišiel na svet Boh.

Musíme si uvedomiť, aké z toho vyplývajú dôsledky. Niektorí sú ochotní prijať Ježiša ako dobrého človeka, či veľkého učiteľa mravnosti. C. S. Lewis k tomu správne poznamenáva: „Niečo také nemôžeme povedať. Keby nejaký človek hovoril tak, ako hovoril Ježiš, nemohol by byť veľkým učiteľom morálky. Buď by to bol blázon, alebo sám diabol. Musíme sa rozhodnúť. Buď je tým, čo o sebe tvrdil, teda Synom Božím, alebo je to nejaký šialenec, či dokonca ešte niečo horšie.“ Preto ako kresťania prijímame Ježiša Krista ako pravého, plného Boha.

2. Dielo Ježiša Krista – Ján 14,6.9; 17,3

Čo Ježiš urobil? – 2 Kor 5,19; Mat 1,21; Mar 10,45; Rim 3,25; 4,25

Z toho, za koho Ježiša považujeme, vyplýva naše chápanie toho, čo prišiel vykonať. Nemohol dosiahnuť to, čo vykonal, keby nebol tým, kým bol. Prostredníctvom Krista konal Boh, aby nás zbavil hriechu a jeho dôsledkov. Slovanami apoštola Pavla: „Boh bol v Kristu a zmieril svet so sebou.“ (2 Kor 5,19) K tomu bolo potrebné, aby:

Ježiš prišiel na svet jedinečným – nadprirodzeným spôsobom. Problém hriechu nebolo možné vyriešiť Božou mocou, príkazom, či vyhlásením. Ján hovorí, že „Slovo sa stalo telom“ (Ján 1,14) Boh zázračným spôsobom vstúpil do nášho sveta a začal existovať ako človek. (Mat 1,23) Tým dokázal nielen to, že nás má rád a ide za nami do každej situácie, ale že nám chce tiež slúžiť, nie panovať nad nami. Od nás očakáva predovšetkým lásku, nie slepú poslušnosť.

Ježišovo poslanie na zemi bolo jedinečné. Ježiš je naším Spasiteľom nielen pre to, kým bol, ale aj pre svoj pozemský život a dielo. Svojimi slovami a skutkami zvestoval Božie kráľovstvo – kvalitu života pod Božou vládou. Božiu ponuku spasenia predstavil všetkým – aj tým opovrhovaným, zaznávaným, ako aj tým, ktorí boli v myslení veriacich tej doby z neho vylúčení.

Jeho služba prekračovala všetky ľudské bariéry. Svojím učením vysvetľoval princípy Božieho kráľovstva, do ktorého je pozvaný každý človek. Svojimi skutkami ilustroval Božiu povahu. Grécke slovo pre „spasenie“ a „uzdravenie“ je to isté. Ježišove zázraky uzdravenia boli znamením spasenia. Zdravie neznamená len neprítomnosť choroby, ale súlad tela, mysle a duševnej zložky. Prostredníctvom Ježiša Krista chce v nás Boh obnoviť hriechom narušený Boží obraz, plne nás „zreštaurovať“ do pôvodnej podoby.

Ježišov život na tejto zemi bol jedinečný. Keďže Ježiš prišiel „zachrániť svoj ľud od ich hriechov“, sám musel byť bezhriešny. (Mat 1,21; Ján 8,46) Je pozoruhodné, že ani jeho nepriateľom sa nikdy úspešne nepodarilo tento fakt spochybniť. Novozmluvní pisatelia túto významnú skutočnosť viackrát potvrdzujú. (Luk 1,35; Mar 1,24; 2 Kor 5,21; Žid 4,15; 1 Pet 2,22; 1 Ján 3,5) Ježišova bezhriešnosť nebola daná jeho prirodzenosťou, ktorá by ho chránila pred pokušeniami a on tak nemohol zhréšiť. Jeho pokušenia boli kruté a reálne. (Žid 4,15; Mat 4,1-11; Luk 22,39-46) Práve to je ďalším dôkazom jeho ľudskej prirodzenosti. Jeho víťazstvá nad nimi sú výsledkom ustavičného spoliehania sa na nebeského Otca. (Ján 5,19.30)

Je pravda, že tých, ktorí ho prijali, Ježiš vyzval: „Nasleduj ma!“ (Ján 21,19) Je tiež pravda, že v jeho milosti a sile ho môžeme a aj máme nasledovať. Pravda je aj to, že Kristus nám ukázal, že ak sme úplne závislí od Boha, môžeme zvíťaziť nad hriechom a pokušením. Musíme však pamätať aj na to, že on je Spasiteľ a my jeho učenci. V prvom rade je naším Spasiteľom a až potom naším príkladom. Náš život na tejto zemi nebude nikdy taký bezhriešny ako jeho, pretože naša hriešna prirodzenosť nám zostáva až do druhého príchodu Ježiša Krista. (Fil 3,20.21) Jeho poslaním bolo byť bezhriešnou a nepoškvrnenou obeťou. Preto on spasiteľa nikdy nepotreboval, on ním bol. My sme sa narodili v hriechu a nikdy nebudeme „malými Kristami“. Nikdy nenastane taká situácia, že by sme sa bez neho obišli.

Ježišova smrť bola jedinečná. Kristus prišiel nielen preto, aby na tejto zemi žil a pôsobil, ale aby tiež zomrel. (Mar 10,45; Iz 53) Napriek tomu, že bol bezhriešny, zomrel smrťou odlúčenia od Boha, smrťou, ktorou zomrú hriešnici na konci. (2 Kor 5,21; Rim 6,23) To preto, že „bol vydaný za naše viny“, „zomrel za naše hriechy“ (Rim 4,25; 1 Kor 15,3), zakúšal dôsledky našich hriechov. (Žid 2,9) Kristova smrť bola teda zástupná a v tomto smere jedinečná a neopakovateľná. Bezprostrednou príčinou jeho smrti nebolo to, že bol pribitý na kríž (veď aj mnohí iní takto zomreli), ale to, že ho Boh opustil. (Mat 27,46; Rim 4,25) Takto sa Ježiš stal zmierením a dôkazom Božej spravodlivosti pred celým vesmírom. (Rim 3,25; Kol 1,20) Kríž je zároveň dôkazom Božej nesmiernej lásky k nám. Ježiš nezomrel preto, aby presvedčil Otca, že nás má milovať, pretože on sám nám ho zo svojej veľkej lásky „daroval“. (Ján 3,16; 16,26.27) Boh však pred celým vesmírom dokázal, že smrť je prirodzeným dôsledkom hriechu. Odlúčenie od Boha, ktorý jediný je Zdrojom života, prináša nevyhnutne smrť.

Naším prarodičom v raji satan povedal: „Istotne nezmriete.“ (1 Moj 3,4) Na kríži Boh dokázal, že satan klamal. Jeho

slová: „Ak budeš jesť, určite zomrieš,“ neboli vyhrážkou, ale láskavým varovaním pred dôsledkami narušenia vzťahu dôvery a závislosti od Boha. (1 Moj 2,17) Kríž ukazuje, že Bohu nemusíme slúžiť zo strachu, či vypočítavosti. (Jób 1) Kríž odhaľuje Boží láskavý charakter. Tí však, ktorí Krista na kríž poslali, tí, ktorí ho dali mučiť, boli práve tí, ktorí ho nepoznali. (Ján 16,23)

Kristov kríž nás učí, že v našej službe Bohu je nesmierne dôležitá motivácia. Ak náš vzťah ku Kristovi nebude založený na poznaní jeho charakteru lásky a spravodlivosti, ak mu slúžime zo strachu alebo z vypočítavosti, nakoniec sa staneme jeho najhoršími nepriateľmi, aj keď si o sebe myslíme, že sme Božie deti.

Keď apoštolovia zvestovali Kristovu smrť, jedným dychom hovorili aj o jeho vzkriesení: „Je to Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba čo viac, bol vzkriesený z mŕtvych.“ (Rim 8,34) „Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem a bol pochovaný a tretieho dňa vzkriesený podľa Písem.“ (1 Kor 15,3,4) Kristovo vzkriesenie patrilo k pod-state apoštolskej viery. Keby Kristus nevstal z mŕtvych, naša viera, nádej a kázanie by boli márne; náš život by nemal tú správnu perspektívu. Práve na základe vzkriesenia pochopili prví učeníci život a smrť Ježiša v úplne novom svetle. Pocity porážky a zlyhania sa vytratil. Vzkriesenie bolo pre nich dôkazom toho, že Boh sa ku Kristovi priznal a že jeho smrť na kríži nebola dôkazom zlorečnenia a Božieho zavrnutia. (5 Moj 21,23)

Ježišovo vzkriesenie nám dokazuje, že smrť nemá posledné slovo nad ľudskou existenciou; existuje budúcnosť, ktorá siaha až za hrob. (1 Kor 15,12-20) Jeho vzkriesenie je zárukou našej nádeje na vzkriesenie. „Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.“ (Ján 11,25.26)

II. Výkladové poznámky

Hlavným zmyslom tejto biblickej hodiny nie je dať ľuďom informácie o Ježišovi, ale viesť ich k správne, kladnému vzťahu k nemu. Ide nám v prvom rade o to, aby ľudia povedali svoje „áno“ osobe Ježiša Krista, a to na základe pochopenia toho, kým bol a ako sa v ňom zjavil Boh.

Problém hriechu spočíva tiež v tom, že satan predstavil Boha v nesprávnom svetle. My ľudia máme o Bohu nesprávnu predstavu. (Rim 1,21) Ak za týchto podmienok predložíme ľuďom Božie požiadavky, skôr či neskôr sklznú do zákonníctva. Budú robiť správne veci z nesprávnych pohnútok. Preto sa musí najprv zmeniť ich myslenie. To sa dá jedine pochopením bezpodmienečného prijatia, ktoré nám Boh v Ježišovi ponúka. Potrebujeme ľuďom ukázať, kto Ježiš bol, prečo prišiel, ako žil a čo pre nás urobil. Kristus prišiel, aby nám zjavil Otca v správnom svetle. (Ján 14,9; 17,3) Prostredníctvom Krista poznávame, že Boh nám vždy hovoril a hovorí: „Milujem ťa, prijímam ťa takého, aký si.“ Jeho láska k nám nikdy nie je: „Áno, – ale...“ Preto aj odpoveď človeka, ktorý toto pochopil a prežil, bude vždy jednoznačné, úplné a bezvýhradné „áno“. Človek, ktorý hovorí Bohu: „Áno, – ale...“, potrebuje znovu vysvetliť a prežiť základy evanjelia.

Historicita Ježiša. Známy novozmluvný teológ F. F. Bruce povedal: „Niektorí pisatelia sa zahrávajú s myšlienkou, že existencia Krista je mýtom. Nerobia to však na historickom základe. Pre historika, ktorý nemá žiadne predsudky, je historicita Krista práve tak axiomatická ako historicita Júlia Cézara. Tí, čo o Kristovi hovoria ako o nejakom mýte, nie sú historici.“

Okrem 27 rôznych dokumentov NZ, ktoré sa na Ježiša odvolávajú, možno historicitu Ježiša doložiť aj z týchto nebiblických prameňov: Kornelius Tacitus, Lucian, Jozefus Flávius, Seutonius, Plínius mladší, Tertulían a iní.

Božstvo Ježiša Krista. Tí, čo nerozumejú semitskému spôsobu vyjadrovania a používania slov, citujú niekedy verše, v ktorých je Kristus nazvaný *prototokos* (prvorodený) ako dôkaz toho, že je stvorenou bytosťou. Takýchto textov je päť. (Kol 1,15.18; Rim 8,29; Žid 1,6; Zj 1,5)

Musíme si uvedomiť, že zmyslom týchto textov je ukázať na Kristovo vyvýšené a neopakovateľné postavenie autority, na to, že je v jedinečnom vzťahu napríklad k stvoreniu, vzkrieseným atď. Prvorodený stvorenia neznamená, že Kristus bol prvý stvorený, ale že on je aktívny činiteľ, pôvodca stvorenia. (Zj 3,14) Prvorodený zo vzkriesených neznamená, že bol vzkriesený ako prvý, ale že všetci vzkriesení vďaka za svoje vzkriesenie práve jemu. (Ján 1,4) Na dôkaz toho, že nejde o poradie v čase, pozri ďalšie použitia tohto slova. (Ž 89,28; 2 Moj 4,22; Jer 31,9; Žid 12,23) Prvá dáma nie je prvá preto, že je najstaršia, ale pre svoje postavenie.

To isté platí aj pre výraz *monogenes* (jednorodný). Toto slovo je použité v súvislosti s Ježišom päťkrát, a to len u Jána. (Ján 1,14.18; 3,16.18; 1 Ján 4,9) Chce ukázať na jedinečnosť a unikátnosť Ježišovho vzťahu k Otcovi. (Pozri Žid 11,17; Izák bol jedinečný Abrahámov syn, syn zasľúbenia, ale nebol jeho jediným synom.) Zmyslom týchto titulov je vyvýšiť Ježiša, ukázať, že je jediný svojho druhu a že nikto nie je ako On. Nemožno ich preto vykladať tak, že ho postavíme na úroveň stvorenia.

III. Praktické dôsledky

V živote a diele Ježiša Krista vidíme riešenie problému hriechu, odpoveď na naše nesprávne predstavy o Bohu. Ježiš nám ukazuje, aká je skutočná pravda o Bo-hu, o nás a o hriechu. Aby nám Boh mohol dať spoľahlivý zdroj informácií, prišiel Ježiš a žil na tejto zemi. Keď na základe života a smrti Ježiša Krista začíname chápať, aký Boh naozaj je, mení sa náš vzťah odboja, vzbura a ľahostajnosti voči nemu. V našom srdci vzniká obdiv k tomu, ktorý mal v nebesiach všetko, no napriek tomu to opustil a prišiel k nám, aby nám pomohol. To preto, že mu na nás tak veľmi záležalo. Plnia sa Ježišove slová: „A ja, keď budem povýšený zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe.“ (Ján 12,32) Začíname mu dôverovať a milovať ho. (1 Ján 4,19)

Ježiš povedal: „Ja som cesta, i pravda, i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa. Ak ste ma poznali, budete poznať aj môjho Otca.“ (Ján 14,6.7)

Ak tvoje srdce niekedy túžilo po tom, aby si naozaj poznal Boha, ktorý sa ti napriek všetkému, či práve preto, čo si vykonal, zdá taký vzdialený a nereálny, potom upriam svoju pozornosť na jeho Syna, ktorý je „obrazom jeho podstaty“ (Žid 1,3) a môžeš si byť istý, že ak sa zoznámíš s Ježišom, spoznáš aj Otca. A poznať Otca – to je večný život. (Ján 17,3)

Pilát položil tú správnu otázku: „Čo teda mám urobiť s Ježišom?“ (Mat 27,22) Kiežby si, podobne ako Tomáš, našiel na túto otázku správnu odpoveď („Môj Pán a môj Boh“ – Ján 20,28)!